

Ministeriet og Kjøbenhavnerne

i December 1859,

nogle Betragtninger i Anledning af Ministerstiftet

af

Hermion.

Kjøbenhavn.

Januar 1860.

Ch. Michaelsen & Tille.

(C. G. Iversens Boghandel.)

Græbes Bogtrykkeri.

Journal of the American Medical Association

1 December 1919

Published weekly, except during the summer months, when it is published bi-weekly.

Subscription

Subscription

Subscription

Subscription

Subscription

Subscription

I.

Det synes, som om der gives visse Dage af Aaret, som Historiens Genius fortrinnsviis ynder, og hvis Sol den derfor helst lader straae over de store, epochegjørende Begivenheder, ved hvilke den lykkeligjør eller tugter Menneskene. Der er nu den 2den December; paa denne Dag i Aaret 1805 stod Keiserlaget ved Austerlitz, og paa den samme Dag i Aaret 1852 sprengte Napoleon den tredie Frankrigs Forfatning. Man skulde nu have troet, at den 2den December var bleven udvalgt tidt nok, og i Overensstemmelse med Deres Anskuelse, der mene, at der er en ringere Chance for et Tal, der ofte er blevet udtrukket i et Lotteri, end for et, paa hvilket Loddet hidtil ikke er faldet, negte vi ikke, at det var med en vis Nøiighed, vi iaar saae den 2den December nærme sig. Men ak! vi forregneede os; da Dagen kom, bortkaldtes nemlig Ministeriet Hall, det Ministerium, der under Tydslands Auspicier havde gjort Danmark lykkelig, til et bedre Land; det er blevet fulgt af det bedrøvede Folk til Jernbanestationen i Korsør, og „Dagbladet“ er gaaet foran som Grædefone. Ja, ogsaa Danmark har haft sin 2den December, og Liden ville hengaa, inden vi forvinde dens Virkninger. Vel er der, saavidt os bekjendt, ikke spildt Blod, men desto mere Blæk; vel have ikke Bomberne suset os om Dreene, men desto kraftigere ere Slagene faldne paa Talerstolene i Klubberne og det mandige Højres Møder. Vi mindes ikke at have seet

Kjøbenhavn i saa stærk en politisk Bevægelse siden hine berømte Martsdage. Dagen efter den 28de Januar 1852 gik forholdsviis rolige hen; medens det Ørstedste Ministerium, uden at spørge Rigsdagen, brugte Statens Penge til, hvad det fandt for godt; medens det forfulgte Pressen og affatte Embedsmændene, — da var man vel vred, man rynkede Brynene — og det gjorde ikke engang Alle —, men man var ikke saa moralsk indigneret. Og medens hint „Indrømmelsernes Straaplan“ var i stadigt Brug; medens Ministeriet Hall sendte den ene Note efter den anden til Frankfurt og derved gav det danske Folk Udseende af en Flue, der vikles desto fastere ind i Edderkoppens Bæb, jo kraftigere den spreller, da var Stemmningen langtfra saa ophidsset som nu. Politiken gav dengang Massen af Befolkningen næppe saa meget at tænke paa som Pepita eller „der kleine Rekrut“; Livet bag Ministeriets Coulisser var ikke nær saa morsomt som det, der foregik bag Coulisserne paa det kongelige Theater. Og intet Under! Det var jo Landets intelligenteste Mænd, der holdt Regeringens Løjler, store Talere, glimrende Dialektikere, Mænd, hvis Navne vare Pryddelser i næsten alle Literaturgrene, nogle for een Videnskab, andre for hele tre à fire paa eengang. Kunde de ikke redde os, saa kunde sgu ingen Andre; det var en Beroligelse — og saa var man rolig. Men nu! Det var heldigt for Fru Heiberg, at hun fik optraadt, inden Danmark havde faaet sin 2den December, thi nu interesserede Publikum sig kun for Theatret, naar dette er politisk, og det kan ikke nytte, at Hr. Cand. phil. Jørgensen byder Publikum til Gæst paa sine usorlignelige Improvisationer, hvis han ikke kan servere dem „mit Anspielungen“, ligesom vi ogsaa raade „den danske Amateur, Hr. Hansen“, til at trække sig tilbage fra Arenaen, med mindre han kan sætte symbolisk over Opinionens Forhindringer paa Kvindegunstens Kleppert. Denne Foran-

bring i Kjøbenhavnernes Stemning er saa meget glædeligere, som den hviler paa en grundig Prøvelse af Forholdene. Man har slaaet op i Boghandlernes Forlagskataloger, men maattet blade en halv Snees igjennem for at finde et af Ministerens Navne. Hverken i Theologien eller Landvæsnet, hverken i Lægekunsten eller den høiere Sceneinstruction have de produceret sig. Bore nordiske Atheniensere besidde gjerne hver for sig en Færdighed i noget Enkelt, og seete i Forhold til en saadan Eone falde Ministeriets Medlemmer kun altfor ofte igjennem. En har skrevet en latinsk Grammatik og er billigviis vred over at skulle staa under en Minister, der ikke er naaet videre end til en Læsebog for Begyndere; en Anden har udarbejdet lærde Noter til en eller anden Lovparagraf, der volder Vanskeligheder, og harnes nu over at maatte lyde en slet og ret praktisk Embedsmand; en Tredie har det med at holde Taler paa tre Kvarteer i Rigsraadet og mumler nu foragtelig „tavs Bisidder“, o. s. v. Motiverne ere som sagt forskjellige, men Get er der dog, hvorom Alle have samlet sig, Get, der gaaer som den røde Traad gennem Taler og Discussioner, et lille Ord, der aldrig nævnes, uden at Tilhørerne slaa Djuene ned og rødme, — Ordet „Bagtrappe“. Fy!

Altsaa — Kjøbenhavnernes Sind er i Oprør. Hvor længe Oprøret skal vare, vides ikke, men det kan saamæn gjerne trække heelt ind i det nye Aar, der saaledes rimeligviis vil blive hylset med blandet Følelse. Adresser ere bleve forfattede, og i hver en Gade sees Mænd med mørke Blikke og i Lommerne knyttede Hænder. Ja selv det smukke Kjøen, der ellers ikke interesserer sig videre for Politik, deler den almindelige Bevægelse, og mangen ung Mand har utvivlsomt med Sandhed kunnet gjentage Carit Citars saa følte og især saa nye Replik: „som Uvejrsstøven hyller Solen ind, saaledes hyller Sorg dit Blik, min Elfte“. Ligesom enhver

stor Epøke fremkalder tilsvarende Personligheder, saaledes ogsaa her. Størst blandt disse er upaatvilelig „Dagbladet“. Ligesom de Felt herrer, der ikke holde det for et Rov at staa bagved for at bestue Slagets Gang, tumler det sig hver Dag, uden at betænke, hvad det derved udsætter sig for, med Kjølighed i de forreste Rækker. Det forsmaaer aldeles „Fædrelandets“ Rolle, at klappe Ministeriet den ene Dag, slaa til det den anden og derpaa iagttage en gnaven Laushed, svøbende sig i sin Storheds Kappe. Ivertimod har det sparket til Blixen-Finecke, spændt Been for General Thestrup, med eet Slag gjort det literært og moralsk af med Borgen, og, ikke tilfreds med denne Triumf, ubarmhjertig som en Achilles slæbt sin Modstanders Lig gjennem alle følgende Numere. Hver Morgen, naar det har seet ud af Vinduet efter Barrikaderne, er et vildt Suk steget op af dets Spalter; men det er alligevel Dagens Helt, thi det danske Folk er nu engang mere theoretisk end praktisk.

Men „Dagbladet“ staaer ikke alene som Folkets Fører. Den 8de December, altsaa sex Dage efter det nye Ministeriums Dannelse, forkyndte Plakaterne fra det Kunstens Paulun i Amaliegade, at Hr. Erik Bøgh paany vilde optræde for Publikum som Aristofanes. Eigerwijs som hine Menageriejere, der male de bedste Dyr paa deres Skilter for at friste de Forbigaaende, saaledes havde ogsaa Hr. Bøgh vidst ved sine Plakater at vække Anelsen om den Nydelse, der forestod Publikum. Appellen blev naturligviis besvaret, og Virkeligheden overtraf de dristigste Forventninger. Hr. Bøgh havde, som man kan tænke, i Dagens Anledning forfærdiget nye Couplets, hvori Alt forekom, hvad Publikum havde snakket om, og hvori selvsølgelig „Bagtrappen“ gjenhilsedes som en kjær Bekjendt. Man maatte virkelig beundre den korte Tid, hvori alle disse Sager vare blevne samlede op, satte

sammen og polerede af, saa de bleve „saa gode som nye“. Der tales med Beundring om Jernbanerne som det mægtigste Beviis paa det nittende Aarhundredes Stærke; men hvad ere de mod hine Mechanismer, der bringe, ikke Dste og islandste Strømper eller lignende materielle Ting, men Aandens herlige Glimt med beundringsværdig Hurtighed ud i Verden. Hr. Bøgh har i Sandhed Ret til at see ned paa Alexander Dumas, der faaer en Roman istand paa otte Dage, thi Hr. Bøgh er nok ganske ene om det. Dhr. Goldschmidt og J. Levin, hvem det for en Tid lykkedes at standse ham paa hans Jernbanefart til Parnasset, ere nu endelig ved Guder-nes Hjælp besejrede; Hr. Bøgh har ført et tilstrækkeligt Beviis *ex consensu gentium* mod den taabelige Snak om „Raahed og Bamsmag“ og mod den superfine Esthetik, der fordrer, at en Forfatter skal hæve Massen op til sig, men ikke stige ned til Massen. Den lille røde Lygte sender atter hver Aften sit kokette Smil til Tvivleren, der gaaer forbi, og Rasen er fuld. En lille Mislyd blandede sig dog i den almindelige Glæde. „Dagbladet“ var nok fornøjet med Factum; det refererede det „formelig rasende Bifald, der ogsaa oftere havde afbrudt og opholdt Spillet ved Dacapoforlangender“, bemærkede, at „det vilde være en Affektation ikke at omtale Grunden“, og glemte ikke med en vis Betydning at tilføje, at Publikum var „usædvanlig elegant“, men „skyldte dog sig selv“ at udtale, at det ikke billigede Maaden, hvorpaa dette storartede Resultat var naaet. Det er Skade, at Hr. Bille ikke har haft Resignation nok til i Forening med Hr. Bøgh at virkeliggjøre det skønne Billed, som Kjøbenhavnerne saa tidt have beundret i Hejbergs bekjendte Vaudeville, af de „to store Mand, der „uden smaaligt Nag“ gjensidig agte hinandens Fortjeneste.

Som sagt, Kjøbenhavnerne toge en eclatant Havn.

Da de ikke turde handle, løstede de sig æsthetisk op over deres eget Standpunkt og frigjordes saaledes ved Kunstens Magt fra Virkelighedens Fornærmelser. Hr. Conferentsraad Bræstrup mistjendte aldeles Situationen; han lod Politiet patrouillere i store Klynger i Amaliegade, men der blev alligevel ikke Gadespektakler. Nordens Atheniensere gik ganske stille hjem fra Casino, mætte af Hævnen og nydende deres eget Mod. Befindende sig i en ideal Tingenes Tilstand, hvori de vare de utvivlsomt Overlegne, generede den raa Virkelighed dem ikke længer, og det under almindelige Omstændigheder Fristende kunde ikke lokke dem ud af hin Biddets Skjoldborg, fra hvilken de beherskede Terrainet. Men at! Illusionen har sine Grændser, og Aftenens Syner blegne kun altfor let for den kommende Dags klare Lys. Kjøbenhavnerne mærkede den næste Morgen, at Dragens Hoveder, som de saa tappert havde hugget af, vare voxede ud igjen; de maatte altsaa gjentage deres Hærværk den næste Aften, og saaledes tilbringes da deres Tid med et bestandigt Sisyphusarbejde, deelt mellem Jubel og Fortvivlelse.

II.

Vi have tilladt os at vise, at det politiske Ansigt, Kjøbenhavn i December har sat op, er af et afgjort komisk Præg og særdeles egnet til at fremkalde Smil hos den roligere Betragter, der endnu ikke er naaet op til Lidenskabens østianste Højder. Men denne Sag kan som saa mange andre sees fra to Sider, og saasnart det umiddelbare Indtryk taber sig og giver Plads for Reflexionen, saasnart det Spørgsmaal trænger sig frem, hvad det egentlig er, der har fremkaldt Bevægelsen i det offentlige Liv, og hvorhen den skal føre, da maa Latteren tie, og Alvoren kan ikke længer vises udenfor. Vi maa altsaa for Fremtiden lade Hr. Bøgh i Fred krydre sine importerede ferste Varer med sit originale attiste Salt; vi skulle foreløbig lade Hr. Bille i Forening med hans Ulykkesbroder fra „Avertissementstidenden“ uforstyrret jibbe i Vinterstormen mellem Granerne og klage til den med Bjørnesener spændte Harpe. Den nærværende Situation er alvorlig og fordrer at betragtes som saadan. Det er vort Fædrelands Regering, mod hvilken disse vilde Strig rettes — Regeringen, der fremfor Alt behøver Befolkningens loyale Understøttelse for at kunne varetage sit vanstelige Hverv til Landets Larv og Hæder, og det afgaaede Ministerium er den Svøbe, hvormed den skal jages bort fra Labouretterne. For at naa til en retfærdig Dom om den sædelige Grund, hvorpaa den nuværende eksempelløse Opposition staaer, er der altsaa to Spørgs-

maal, der maa bevares: hvorledes var det forrige Ministerium, og hvorledes er det, som vi nu have? Vi skulle søge at bidrage vort til Bevarelsen af disse Spørgsmaal, men førend vi stride dertil, kunde vi ønske at besidde Magt til at besværgede de Lidenskaber, som — vi udtale det med dyb Be-
 kyndring — i Pressen som hos Fleertallet af den københavnske Befolkning have lukket til for en rolig Betragtning af Forholdene, thi i Politikken er Intet mindre paa sin Plads, intet Fordærveligere end Lidenskaben. Vi maa desværre nære Tvivl om, at vi besidde denne Magt — thi den vilde i Sandhed være eventyrlig —, men vi skulle dog ikke deraf lade os afholde fra at gjøre vor Pligt, idet vi haabe, at vore Ord maa finde Indgang hos dem, der endnu ikke ere revne rent bort i den almindelige Maelstrøm.

Men idet vi altsaa foreløbig skulle gaa ind paa det første Spørgsmaal: hvorledes var det afgaaede Ministerium? maa vi forud forvare os mod Forventningen om, at vi skulde ville forsøge en udtømmende Kritik over dets Virksomhed. Begivenhederne trænge paa, og vi maa saa vidt muligt følge dem Skridt for Skridt. Rummet og Tiden tillade os derfor ikke at fordybe os i Massen af de politiske Details, selv om vi ikke maatte frygte ved en saadan Undersøgelse at trætte vore Læsere. Men vi skulle forsøge paa at sætte nogle Udgangspunkter for Bedømmelsen af det afgaaende Ministeriums Paa-
 lidelighed, Trofasthed og Energi, og stole paa, at den ærede Læser, som overhovedet har Villien til at dømmes upartisk, med de sidste Mars Begivenheder in mente vil kunne udfylde Billedet. Vi begynde med den Erklæring, at efter vor Mening var Ministeriet Hall, naar de vanskelige Forhold, hvorunder det arbejdede, toges tilbørligt med i Betragtning, ikke noget ubetinget slet Ministerium, i alt Fald ikke slettere end saa mange andre, vi have haft. Men ligesom det fik sin Fat-

felglands fra det ørstedste Ministeriums Usjelhed, saaledes er det udelukkende Animositeten mod den nuværende Regering, som det skylder den Glorie, der nu kastes om dets Pande. Thi det er det Mærkelige ved Ministeriet Hall, som vi bede vore Læsere notere sig, at skjøndt Intet siden er skeet, der kunde modificere Dommen over dets Virksomhed, havde det en Maaned før disse Dage, i hvilke det hæves til Skyerne, saa godt som hele Pressen og hele Opinionen imod sig. Vi vide nu ikke, om den danske Nation og dens Repræsentanter i Pressen onste at betragtes som Børn, der kaste Legetøiet fra sig og i næste Øjeblik græde over ikke at kunne naa det, eller om de foretrække at erkjende disse Dages Marabuttillbedelse for mindre sømmelig, thi der gives intet Tredie. „Flyveposten“ har været konsekvent, det maa man lade den; den foragtede Ministeriet Hall, medens det sad til Koers, som den foragter det nu, da det har veget Bladsen. „Avertisements-tidenden“ derimod, der hver Morgen „slaaer sine Streng“ til den forstødte Guddoms Priis, gav for ikke længe siden den dybt Fortvivlede over ikke at kunne bevæge samme Guddom til at anvende den af Bladet opfundne usejlbare Vidunderkur paa det syge Statslegeme. „Fædrelandet“, hvis Redaktør nu har sat sit Navn under den Adresse, der udtaler Beundring for det faldne Ministeriums kloge og trofaste Politik, — det samme „Fædreland“ har ikke een, men mange Gange angivet dette Ministeriums Særkjende som Svaghed, det har ledsaget ethvert af dets politiske Skridt med Misbilligelse, og Ministeriet Hall behøvede alt sit stumme Minespil og al Haandtrykkets bløde Overtalelse for at faa Bladet til at inddæmme de brusende Philippica, hvis lønlige Tilværelse i Hjertedybet hvert Øjeblik forraabedes ved en dump Stønnen, og som ved at faa frit Løb usejlbart vilde stille Ministeriet

bort med sig. Hvad „Dagbladet“ angaaer, da maa man holde det noget tilgode i denne Tid, thi det har maattet sige de Dage Farvel, da det nød sin pikante Tilværelses Amfibium ved paa een Gang at fungere som den uafhængige Overbeviisnings Herold og Regeringens tro Kammerbønd. Det er gaaet om Ministeriet Hall, som Eganarel gaaer om Don Juan, bestandig bevarende sin rørende Omhed for Ministeriets Personlighed og dog sukkende over enhver af de Handlinger, hvori denne Personlighed gav sig tilkjende. Disse Tider ere nu, som sagt, forbi, og naar „Dagbladet“ — hvormed det rigtignok synes at have lange Udsigter — bliver færdig med sin Slutningsreplik, hvis uforlignelige Pathos vistnok er ligesaa begrundet som den, hvormed Hr. Phister siger sin, saa er Stykket ude, og „Dagbladet“ maa see sig om efter en ny Rolle, som det dog næppe vel egne sig saa godt for.

Blandt det afgaaede Ministeriums Medlemmer er uden tvivl Krieger den, der har Ret til den bedste Plads i Nationens Grindring. Det er sandt, at et af Kriegers Hovedværker, den jydste Lærbane, er et Foretagende, hvis Kostbarhed er sikker nok, men om hvis Hensigtsmæssighed der kan rejses grundet Tvivl; det er fremdeles vel raft sagt af „Dagbladet“, at Kriegers Navn uforgængeligt vil knytte sig til Realisationen af den for Hovedstadens Udvikling epokegjørende Plan til Kallebodstrands Uddybning, thi denne Sags uhyre Vigtighed, de indlysende Fordele, den vil bringe, den Eenstemmighed, hvormed Planen bifaldtes af de Kyndige, og endelig den Omstændighed, at Anlægget ikke er forbundet med Risiko for Staten — alt Dette maatte gjøre det umuligt for en Indenrigsminister, der besad mindste praktiske Sands og Agtelse for Opinionen, at afflaa Begjæringen eller udsætte Concessionen for længe, og den blev endda udsat længe nok. Men Enhver maatte have Urbødighed for Kriegers retskafne Charakter, for

hans Sandhedstjærlighed — der blandt Andet gav sig tilkjende, dengang Hall i Rigsdagen kom for Stade at beraabe sig paa hans Autoritet til Støtte for en Usandhed —, hans strenge Retfærdighedsfølelse og det som oftest sikre og klare Blik, hvormed han vidste at gennemskue Forholdene. Med Hensyn til den afgaaede Marineminister vil det derimod være nok at understrive „Dagbladets“ Dom, at Danmarks Marine aldrig har staaet paa saa lavt et Trin som under hans Bestyrelse. Vi skulle ligeledes tillade os at henvise til nogle velstrevne Artikler fra de seneste Dage i „Fædrelandet“, der paa det Klareste godtgjøre det Ufornuftige i, at der bortkastes en stor Deel af de for Marinen saa knapt tilmaalte Penge til Ubedring af gamle Skibe, der dog ikke ville kunne bruges, naar det kommer til Stykket, hvorved Anstæffelsen af nye, brugbare Skibe forhales, maastee indtil det er for silde. Preussen skal efter Planen have 12 Skruefregatter, den ene Skrueforbøt kan ventes efter den anden, og der arbejdes for Tiden paa 17 Dampkanonbaade. Man berølige sig ikke, med disse Facta for Dje, ved Bevidstheden om den stolte Rolle, som Dannebrog har spillet i vore Søkrige, thi den europæiske Søkrigshistorie giver klare Beviser for, hvor brat en Marines Hæder kan blegne, og hvor hurtigt et andet Folk, der hidtil ikke havde urettet store Ting tilføes, i denne Henseende kan naa en glimrende Berømmelse. Man agte hellere paa den Advarsel, som den sidste Krig gav os; thi det bitterste Minde, der knytter sig til denne — et Minde, der seent vil forgaa —, det styldes den danske Marine. Men er vor Marine slet, saa er der derimod Meget, som taler for, at Preussernes kan blive god. Deres Havnes Bestaffenhed ville næppe tillade dem at bygge store Skibe, men der er Intet ivejen for, at de kunne saa mange og fortrinlige. De ere et tappert og energist Folk, der raader over store materielle Midler. Den høe det danske

Folk dybt rodfæstede Mening, at Lydterne ikke due tilføes, stundes vistnok kun den Omstændighed, at disse hidtil ikke som de Danske have haft en Flaade, hvis Bedrifter har kunnet kaste sin Glands over dem; Skyndige paastaar idetmindste, at de preussiske Matroser, der som betjendt ere ligesaa talrige som de danske, næppe staa tilbage i Dygtighed for andre Nationers. Desuden røber al denne Tale om Matroser en høj Grad af Uvidenhed om Betydningen af Dampkraftens Anvendelse paa Orlogsskibe, thi den Stat, der for Øjeblikket har den dygtigste Marine, besidder forholdsviis de færreste Søfolk. De preussiske Søofficerer have ikke megen Erfaring, det er sandt; men de kunne jo faae den, naar Skibene om et Par Aar ere blevne færdige, og de have allerede begyndt at gaa ganske godt i Skole hos Franskmændene. Hvis altsaa Hr. Michelsen skulde bevares som Marineminister, kunde vi nyde den Glæde under en eventuel Krig med Preussen at see Dannebrog paa vore Orlogsskibe give Plads for den preussiske Ørn, medens Hr. Oberst Lundbys „tappre Landsoldater“ gjorde omkring ved Dannevirke. Thi var Michelsen en uduelig Marineminister, saa var Lundby en ikke mindre uduelig Krigsminister. Dette er blevet paaviist saa ofte og saa eftertryffeligt af vor nuværende ærede Modstander „Fædrelandet“, som vi imidlertid formode med det Første vil kæmpe for Ministeriets Sag, at vi ikke skulle trætte vore Læsere med en vidtløftig Gjengælfelse. Det er nok at henpege paa den Uduelighed, der under de lundbyske Binger fik Lov at brede sig paa de overordnede Commandoposter, og paa den fortrykte og demoraliserende Tilstand, hvori Officererne i de underordnede Charger af Armeens Hovedvaaben befinde sig; det er nok at nævne, at Hr. Oberst Lundby først i sit Ministeriums ellevte Time gjorde Skridt til Udviklingen af en kampdygtig Reserve; det er fremdeles nok at minde om, at hvis Lydsflaads velorgani-

serede og veludrustede Hærstæder om kort Tid sendes mod Danmarks Grændse, da vil atter kun „det aabne Bryst være Landeværn“. Thi saa lidet have vi vidst at benytte den i sidste Krig dyrt kjøbte Erfaring, at om vi nu skulde møde de tyeste Volds mænd ved Dannevirke, vilde Kampen usejlsbarlig faa samme Udfald som hin mindeværdige Paaske dag. For endelig at afslutte Regnskabet med den lundby-reichste Misere maa det være os tilladt at henlede Tanken paa det uformstige og utaaelige Afhængighedsforhold, hvori Infanteriet staaer til Højstolen, hvorledes navnlig Artilleriet er udstyret med en sjelden Luxus, medens der ikke engang er sørget for, at Infanteristerne kunne lære at styde. Saa dybt er vor Armees Hovedbaaben sunket i Dygtighed, det Baaben, hvoraf Fjenden faaer det meest umiddelbare Indtryk, og hvorefter han nærmest fælder Dommen om vore krigeriske Egenstaber — det Baaben altsaa, paa hvilket det under en eventuel Krig fornemmelig vil bero, om vi skulle bedækkes med Hæder eller Skam. Vi bede nu vore Læsere betænke, at Dhr. Michelsen og Lundby vare Ministre paa en Tid, da det danske Folk var indviklet i en Strid med Tydskland, der truede og endnu truer vor Existens; vi bede overvejet, om ikke den Tilstand, hvori vort Forsvarsvæsen besunder sig, maa have en afgjørende Indflydelse paa vor Holdning i Striden, maa foreskrive os, hvorvidt vi kunne gaa, — og naar dette er indrommet, vil der være fastslaaet et Hovedmoment for Dommen over det afgaaede Ministerium som Heelhed og over de øvrige Ministre, der have manglet Blik for deres Collegers Mangel paa administrerende Evner eller, om de have kunnet bedømme disse Collegers Capacitet, ikke desto mindre taalt dem i deres Midte. Man kan have en daarlæg Cultusminister, og „den danske Literatur og den hele danske Bidsstabelighed“ blegner ikke for det, om end „det danske Theater“ under saadanne Omstændigheder kan blive øde-

lagt og er blevet ødelagt; man kan have en daarlig Indenrigsminister, en daarlig Justitsminister, men vor materielle Udvikling tilintetgjøres ikke, vore Retsbegreber forvirres ikke for det; — — en slet Krigsminister og en slet Marineminister kunne derimod medføre Danmarks Bane og Undergang med eet Slag, og det er en Lykke for os, at vi ere blevne dem kvit.

Hr. Wolfhagen og Holstenernes „lieber gemüthlicher Unsgaard“ skulle vi ikke opholde os videre ved; der er nok Ingen, der mener, at vi have tabt Noget ved at miste dem; vi offere kun Forbudet mod „den tappre Landsoldat“ og de ustraffede Demonstrationer af holstænske Embedsmænd en venlig Tanke, og gaa videre. Om Simony er der heller ikke Stort at sige; han er en jevn dygtig Forretningsmand og en hæderlig Charakter, og dermed er Alt sagt. Hvad Hr. Etatsraad Fenger angaaer, er det umuligt at have nogen Dom om ham som Finantsminister; dertil var hans Virketid altfor kort, og den hysteriske Roes, som et æret Medlem af Rigsraadet ydede ham for hvad han ikke fik gjort, var for latterlig til, at den kan have nogen Betydning. Kun maa det være os tilladt at bemærke, at Hr. Etatsraad Fenger synes at besidde en Ejendommelighed, der vilde kunne blive meget farlig, om den forbandtes med en Ministers Magt. Hr. Etatsraadens personlige Følelser synes nemlig let at kunne hilde hans Dom om den paagjældende Persons Dygtighed og Udkomst, hvilket jo let vilde kunne faa praktisk Betydning, om Hr. Etatsraaden fik Magt til at anvise eller negte Vedkommende den Virketreds, hvortil han fandt ham stiftet eller ikke stiftet. Det skulde gjøre os ondt, om vi med denne Bemærkning skulde krænte Hr. Etatsraaden, men det er ikke os, der har paakaldt den historiske Dom, ligesaa lidet som det er os, der første Gang have sældet den. Det vil saaledes erindres, at det var Hr. Etatsraad Fenger, der i sin Tid med Vold og Magt vilde pousfere en

vis **Cand. med. & chir.** samt Forræder frem til en Profesforpost ved Kjøbenhavns Universitet, ved hvilken Lejlighed Statsraaden ikke undlod at forsvare bemeldte Person's Bedrift for en offentlig Forsamling af 600 Studenter. Vi formode, at Hr. Redaktør Bloug havde glemt dette Factum, da han skrev sit Navn under Kresadressen til det Ministerium, hvoraf Hr. Fenger var Medlem, og vi tillade os endvidere at formode, at Hr. Bille havde glemt det, da han roste bemeldte Adresse i sit Blad. Vi skulle fremdeles minde om Hr. Fengers Forhold til Landbohøjskolen og dens Embedsmænd, der af en æret Samtidig for ikke længe siden er saa tilstrækkeligt oplyst, at vi ikke her behøve at gaa nærmere ind derpaa. Endelig skulle vi som et i sig selv ubetydeligt, men ganske morsomt og for den omtalte Gjendommelighed betegnende Curiosum anføre, at Hr. Statsraaden for nylig har gjort sin Broder søn „berømt“ i de nordiske Universiteters Tidsskrift for hans Virksomhed som — Conduktor ved Landbohøjskolen, hvilken Virksomheds selvstændige Side bestod i Opførelsen af tvende mere uundværlige end til en ophøjet Bestemmelse indviede Smaahuse, der er noget af det Første, som paatrænger sig Opmærksomheden ved Bestuelsen af bemeldte Højskole.

Vi have nu kun Hr. Monrad og Hall tilbage. At Hr. Biskop Monrad er en af de genialeste Personligheder, som vor nyeste politiske Historie har udviklet, vil Ingen kunne negte, skjøndt det vel turde være, at netop Genialiteten var af den Natur, at den bidrog til at isolere ham. Bist er det ogsaa, at han udviste en stor Arbejdskraft i den korte Tid, han forestod Cultusministeriet. Men at en Mand, der besidder saa liden fast Overbeviisning, der har slaaet om fra ivrig Gjerdans til erklæret Heelstatsmand, fra begejstret Skandinav til Talsmand for den Anstuelse, at Lyngdepunktet for den danske Udvikling ligger i Tydskland, — at en saadan Mand,

saa fortrinligt han end kan være stiftet til at pryde en Plads i en repræsentativ Forsamling, i samme Grad kan være onstelig paa Ministerbænken, og det i et Øjeblik, da der skal kæmpes paa Liv og Død for vor nationale Udvikling og Selvstændighed, dette turde vel være stor Tvivl underkastet. Vi have noteret os en lille Øttring i den sidste Rigsraadsforsamling, der godtgjør, hvor lidet Monrad paa hans nuværende Stadium passende kan repræsentere det danske Folk. Hr. Biskop Monrad bemærkede nemlig, da der skulde bevilges Penge til et japansist Togt i Forening med Sverig og Norge, at han ligesaa gjerne saa det danske Orlogsflib gjøre Togtet sammen med et preussist som med et svenskt og norst. Hr. Monrad mener formodentlig, at det danske Folk kan glemme ligesaa let, som han selv har glemt; men vi have endnu den Tro, at han har forregnet sig, og at han vilde have faaet denne Fejltagelse at føle, hvis han — hvad der en Tid syntes at skulle skee — havde overtaget Udenrigsministerens Portefeuille. Det er et ganske almindeligt Rygte — saa almindeligt, at man ikke kan frakjende det al Grund —, at det sidste fortvivlede Notabelprojekt skyldes Monrad; i saa Tilfælde var det en god Begyndelse; „Fædrelandet“ og „Dagbladet“ — ja de ærede Organer maa undskyldes, at vi saa tidt argumentere ud fra deres Spalter, men det falder saa naturligt — have ogsaa behandlet det efter Fortjeneste.

Hall er ogsaa en meget begavet Mand, men han savner aldeles Monrads Genialitet. Er der Noget, som „Dagbladets“ Øttring om Notwitt, at han mangler „Sving“, passer paa, saa er det Hall. Han har fuldt op af Kundstaber og Talenter, men den sædelige Alvor, som først give hine deres fulde Betydning, som meddeler Personligheden den Begejstringens Energi og Sikkerhed, uden hvilken intet Stort udrettes, mangler han i en paafaldende Grad. Det er ingen Kunst at

pynte sig med en Idee, som man forraader, naar Omstændighederne blive alvorlige, og naar der ikke behøves Mod dertil. Monrad erklærede ærligt, at han ikke troede paa Scandinavismen og Ejderstaten; Hall sagde, at han var Scandinav og Ejderdansk, men handlede i modsat Retning. Hans berømte „Mæglingstalent“, der imidlertid slog aldeles fejl overfor Udlandet, viste sig herhjemme i sit hele Mesterstab ved den Maade, hvorpaa han vidste at vedligeholde en god Forstaaelse med de mest modsatte Partier. Det var Hall, der ved det sidste nordiske Studentermøde holdt sin scandinaviske Tale om Nordens fire Universiteter; men da Kong Oscar havde tilbudt Frederik den Syvende en defensiv Alliance, et Forslag, hvorved Danmark kunde vinde Alt og tabe Intet, et Forslag, der maatte hilses med den varmeste Taknemlighed af Enhver, der meente det ærligt med Danmarks nordiske Fremtid, — da var den samme Hall med til at støde det bort. Det var fremdeles Hall, der sad i det Ministerium, hvorfra den berygtede antiscandinaviske Circulardepeche udgik til alle Europas Hoffer — thi Herregud, det var den flemme Scheele, der vilde have det; han havde nu engang Kongens Tillid, for ham maatte man altsaa tilside sætte sine personlige Dyster. Men efterat Scheele var bleven fjernet, medens Hall sad fast paa Udenrigsministerens Stol og troede sig uundværlig, da talte han endelig selv, da udgik fra hans Haand hiin Note, hvori Scandinavismen erklæredes for sygeligt Sværmeri — og see! han kunde gjøre det, thi hans Mæglingstalent havde arbejdet med saa meget Held, at „Fædrelandet“ og med det den mest intelligente Deel af Nationen endnu troede paa ham! Men overfor Udlandet slog som sagt hans Talent ikke til, thi den Politik, hvorfor han nu roses saa varmt, men som man dadelde, da han udøvede den, var saaledes bestaaende, at danske Mænd ikke vidste, om vi vare Vasaller under Tydskland eller

ej, om Løven i det danske Skjold var tæmmet og lagt som en Hund for Lydslands Fødder. Og hvorledes endte denne Historie? „Fædrelandet“ var i sin Tid ikke langt fra at erklære det for Forræderi, om Ministeriet smuttede bort før Tiden og overlod til Andre at hjælpe os ud af det Bildevede, hvori det havde bragt os, og det er ganske vist, at hvad enten Ministeriet Hall af egen Drift havde stoppet midt i den Forvirring, det selv havde fremkaldt, eller tvunget dertil ved ukloge Forbringinger, som det ikke forstod at sætte igjennem, saa fortjener dets Fremgangsmaade en anden Dom end den, som den offentlige Mening i Kjøbenhavn har fældet. Hvad gjorde da Ministeriet Hall? Det lod ganske rigtig Folket staa midt i det — og gik selv.

III.

Den Udsigt, der har aabnet sig for Oppositionens taarefulde Blik, er, som vi i vor første Artifel tillode os at antyde, rig paa sørgelige Enkeltheder, der frembringe en højst uhyggelig Totalvirkning. Forrest i Maleriet sees „et Conglomerat af Personer“, og hvilke Personer? — tagne raat op af Massen, uden Konstens og Videnskabens idealiserende Præg. Det er som sagt kun et Conglomerat; der er ikke mindste Rapport mellem Personerne; de staa der blot, fordi Billedet nu engang skulde fyldes, og fordi man i en Hast ikke kunde finde paa andre; en ledende Tanke, der kunde give Billedet Holdning og Charakter, savnes aldeles. Da man ikke er paa det Rene med, hvad disse Personer skulle bestille, kan man bag de Laager, der hvile over Skuepladsen, hvorpaa de bevæge sig, forestille sig alt Muligt. De mest forunderlige og forskjelligartede Gjenstande titte sølgelig frem for Bestuerens betymrede Fantasi. Medens Nogle mene, at „Conglomeratet“ fastholder Heelstaten, antage Andre, at det er Ejderstaten, det pønser paa. Somme ville i dets Arbejde kun see en trivial Vandren i de gamle Spor, men ikke Faa forestille sig med Rædsel fortvivlede Experimenter dukkende op bag de tauske Skiftelser, saasom Skandinavismen, Holsteens Udsondring, ja selv Schlesvigholsteinismen og Slesvigs Deling. Men hvad Alle kunne see, det er „Bagtrappen“, der højner sig truende over Landstabet med „Danmarks Sorg og Ulykke“ triumferende

paa det øverste Trin, i allegorisk Figur med Marschalstav i Haanden. Det er nu engang vist, for det har „Dagbladet“ sagt, og Allesammen har sagt det, og Hr. Bøgh har sagt det bagefter Allesammen, og der staaer i Bibelen, at det er af de Umyndiges Røst, man skal høre Sandheden.

Det skal jo være en af Holbergs Fortjenester, at han ved at reise Samsfundets Fejl med Satirens Svøbe har haft en afgjørende Indskydelse paa dets moraliske Udvikling. Men med al Respekt for Holberg maa vi desværre bekjende, at vi med Virkeligheden for Dje kun kunne ansee hans sædelige Indvirkning som forbigaaende, skjøndt ganske vist hans Genis mægtige Stabninger kunde friste til at antage det Modsatte. Naar f. Ex. Jacob v. Tybo træder frem paa Brædderne med Blikket vendt mod Fantasiens uhyre Perspektiver, hørende Krigslarmen rundt omkring sig i Gadedrengenes Spektakler og stuende en brabandst Muur i hvert et Huus, han gaaer forbi; naar vi see ham heelt levende i den Verden, han selv har digtet, troende paa disse storartede Scener, hvori han spiller Hovedrollen — skulde man saa ikke antage, at den virkelige Jacob v. Tybo for evige Tider var slaaet ihjel? Men afgiver „Dagbladet“ ikke et uimodsigeligt Beviis for det Modsatte? Fantasierer det ikke hver Dag trods hiin holbergste Helt om sine vældige Bedrifter i Ideens Tjeneste, og troer det ikke selv paa de Historier, det byder Publikum? Og saa er det endda uvist, om der staaer nogen inciterende Polonius ved dets Side. Hvis Hr. Bøgh ikke havde fordybet sig saa meget i sine aristofaniske Studier, at den holbergste Muse derved sandsynligviis er kommen til at ligge ham fjernere, vilde vi foreslaa ham af den sidste Snees „Dagblade“ at lave en Jacob v. Bille, der da næppe vilde blive mindre interessant end det berømte Forbillede. Vi vilde gjøre det med saameget sikkrere Forventning om et heldigt Udfald, som Hr. Bøgh jo har en særegen Fær-

digthed i at skrive ud af Dagbladene. Et saadant Foretagende vilde jo vistnok ovenpaa Casinos sidste Fænomen vidne om nogen Inconsekvens, men da det siden 1848 mere og mere er blevet Mode blandt vore store Politikere at „slaa om“, hvorfor skulde saa vore Digtere ikke have Lov til det Samme? Desuden vilde det uventede „Omslag“ sikkert bevirke, at der blev saameget større Rift om Billetter.

Vi, hvem Muserne desværre have nægtet deres guddommelige Gaver, formaa nu ikke at give den Situation, der daglig gjentager sig iblandt os, Eksistens for Ewigheden: „Dagbladet“ kæmpende i Aanden Ideens Strid med Immoraliteten, og rundt omkring det ganske Kjøbenhavn med aaben Mund, beundrende; „Metropolet for den nordiske Intelligens“ ladende uden Forbehold og uden mindste Hjemmel alle Historierne glide ned! Vor Opgave maa det tværtimod være med den kolde Forstand at bringe denne Situation til at gaa istykker; men vi forudsæe, at det næppe vil lykkes os, da den Smerte, det koster os at føre Slaget, vistnok vil betage dette dets Kraft. Desuden har Opgaven i sig selv sine Banffeligheder. Til Bytte for en interessant Drømmeverden, have vi Intet at byde, som det er nær saa pikant at slysselfætte Tankerne med. Vi ere ikke istand til at bygge Noget op, der kan give Anledning til Snak; vor Virksomhed maa efter Sagens Natur blive mere negativ end positiv. Vi have ikke faaet Brev paa at kjende Ministeriets Politik tilbunds, ligesaa lidt som vi formaa at udspejle alle de Egener, der bo i de enkelte Personligheder, hvortil Ministeriet er sammensat. Vi have kun taget Ordet, fordi det harmer os at see en Opposition mod et Ministerium baseret deels paa Sladder, hvorfor der ikke er leveret Skygge af Beviis, deels paa urigtige Raisonnements og uretsfærdige Fordringer.

Er det saaledes ikke en i højeste Grad uretsfærdig For-

bring, at Ministeriet ved dets Tiltrædelse skulde levere et Program? Har ethvert af alle de Ministerier, Danmark siden 1848 har haft, leveret et Program? Og er det ikke specielt for dette Ministeriums Bedkommende en Umulighed nu at meddele Programmet? Har ikke det forrige Ministerium ved sin Afgang efterladt en Arv, der maatte overtages af det nuværende, hvis dette ikke overfor Holsteen og Lybsland vilde gjøre sig skyldig i en Uretfærdighed, der med Begjærlighed vilde blive benyttet til at berede Regeringen nye Vanskeligheder og forhale den endelige Ordning af vore Statsforhold, som det bør være Ministeriets ivrigste Stræben at hidføre? Ministeriet Hall har gjort Forbundet Forslag om Sammenkaldelse af Notabler fra Rigsraadet og de holsteenske Stænder, og det nuværende Ministerium maa vise sig beredt til at indfri Løftet. Først naar dette Forslag er blevet afviist, eller dets Ubrugbarhed praktisk godtgjort, først naar den Hall-Monradste Komodie er bleven spillet tilende, først da kunde der være Tale om at fordrø Programmet. Dette skulde man synes maatte staa klart for Enhver, der ikke har saa travlt med at lede efter Steen til at fæste paa Ministeriet, at han ikke kan faa Plads for nogen anden Tante. Men Publikum har kun altfor let ved at glemme, og „Dagbladet“ har ypperligt forstaaet at exploitere denne Egenstabs. Vi haabe imidlertid, nu da den meget nær liggende Grund er bragt i Grindring, at vi for Fremtiden skulle blive frie for at høre strige paa Programmet.

Man paastaar endvidere, at de Personer, hvoraf Ministeriet bestaar, ere af en højst forskjellig politisk Farve, hvilket er en meget uheldig Egenstabs ved et Ministerium. Nu vel! i saa Fald kan man jo være ganske rolig; Ministeriet vil da, naar det første vigtige Problem fremstiller sig — og et saadant vil næppe lade vente længe paa sig —, usejlsbarligt sprænge sig selv og derved imødekomme Oppositionens ivrigste Ønske.

Men det turde dog være, at man i denne Henseende bedømte Ministeriet urigtigt, at netop dette Ministeriums Styrke var een stærk Billie i alle væsentligere politiske Spørgsmaal. Ministeriets Medlemmer ere naturligtviis ikke Daguerreotypbilleder af den samme politiske Idee; de ere vistnok saavidt virkelige Personligheder, at deres Anstuelser om de Midler, ved hvilke Danmarks Lykke snarest og lettest kan stables, ikke i alle Enkeltheder falde sammen. Men vi tro, at man skylder dem Tak for, at de i rigtig Erkjendelse af, hvor nødvendigt et kraftigt og enigt Ministerium er for Ordningen af vore forfusede politiske Forhold, have samlet sig om Hovedsagen og offret enkelte Dunster, der ikke bleve almindelig deelte, for det Heles Vel.

Hvad dernæst den meget omtalte Intelligens angaaer, da har det rigtignok staaet at læse paa Tryk, at Ministeriet i høj Grad skulde mangle denne Nødvendighedsartikel, men ogsaa Paastanden herom turde være noget forhastet. Det maa indrømmes, at der næppe findes egentlig lærde Mænd i Ministeriet, at dette ikke kan opvise Noget, der hvad Kundskaber angaaer kan maale sig med Monrad, Hall, Krieger eller Fenger. Men det skal paa den anden Side fremhæves, at Kundskaber, særligt hvad Alotria angaaer, afgive en yderst mangelfuld Maalestof for Burderingen af en Statsmands Capacitet. Vi vide ikke, om Griffensfeld eller A. P. Bernstorff vare lærde Mænd i Nutidens Betydning — de vare det næppe i samme Grad som ovennævnte Videnskabsdyrkere —; men hvad vi vide, er, at de ikke desto mindre vare Danmarks største Statsmænd. Hvad man tør fordrø af en Minister, er altsaa ikke Lærdom, ikke den nøjeste Fortrolighed med Videnskabens Details, men — foruden et tilstrækkeligt Overblik over den enkelte Virksomhedsgreen, som Ministeren særligt skal forestaa — fornemmelig en dyb Forstaaelse af Folkets Trang som Folk, forenet med en klar Opfattelse af de politiske Forhold og et sik-

tert Dje for Midlerne til at bringe disse i Overeensstemmelse med de folkelige Ønsker, samt endelig det politiske Mod, den mandige Handlekraft, uden hvilken selv den dybeste Indsigt bliver ufrugtbar. Om det nuværende Ministerium i politisk Intelligens — thi om al anden Biden er her jo som sagt ikke Spørgsmaal — staaer under dets Forgænger, kan endnu slet ikke afgjøres, thi det kan kun stee ad Erfaringens Vej; og at Ministeriet Rottwitt, hvad Mod og Handlekraft angaaer, ikke kan staa lavere, det er Noget, enhver dansk Mand burde indrømme.

At gjennemgaa Punkt for Punkt alle de Udtalelser, der i Pressen ere fremkomne mod Ministeriets enkelte Medlemmer, kan saameget mindre falde os ind, som disse Udtalelser for en meget stor Deel ere fremtraadte i Postulatets Form uden al Paaviisning af Facta, hvorpaa de kunde støttes. Vi skulle indstrænke os til nogle faa Bemærkninger. Om Hs. Exc. Conseilspræsidenten udtaler „Fædrelandet“ sig i det Hele ret gunstigt, medens „Dagbladet“ næppe kan finde en Plads til ham, der er lav nok. Det er imidlertid let at see, at „Dagbladet“ ved denne Leilighed ikke er retfærdigere end sædvanligt. Naar f. Ex. det ærede Blad anker over, at Rottwitt hidtil ikke har udrettet noget „Stort“, kunde vi ønske at spørge det, hvorledes det egentlig mener, at denne „Storhed“ skulde have yttret sig. For at nemlig „det Store“ kan træde frem som saadant, behøver det nødvendigt tilsvarende Forhold, behøver det en Virkekreds, der passer til de Evner, hvori Personligheden har sin ejendommelige Styrke. Hs. Exc. Conseilspræsidenten er nu ikke nogen udmærket Taler; som slet og ret Medlem af en parlamentarisk Forsamling vilde han altsaa ikke have naaet en af de første Pladser. Men det, som udgjør det Betegnende ved Rottwitts politiske Charakter, er næst hans Sjærlighed til det demokratiske Princip, der trods Aarhundre-

deres Trælleaag er dybt begrundet i det danske Folks Natur og udgjør dets varigste Styrke, en energisk Villie, en stadig Fremadstræben, som er meget langt fra den blotte Uergjerrighed, hvis Higen har afkræftet saa mange af vore Politikere. Der er Faa blandt alle dem, hvis Navne ere knyttede til vor Udvikling siden 1848, som ere voxede med Forholdene som Rottwitt. Naar man ikke følger denne Gjendommelighed, fælder man ham ikke ved at sige, at han mangler „Geni“, thi under vore smaa Omstændigheder kunne vi ikke vente, at vor Lykke skal springe frem under Tryllebriksen, og de Faa af vore politiske Capaciteter, i hvis Tanke undertiden hiint Guddommelige glimter, s. Ex. Lehmann, Monrad, Tscherning, vilde ingenlunde være de meest Skikede til at lede vore Anliggender.

Hvad General Thestrup angaaer, da er det en Kjendsgjerning, som ej engang den blindeste Opposition har vovet at benegte, at hans Indtrædelse i Kabinettet er bleven hilset med levende Glæde af hele Armeen, med Undtagelse af de Faa, for hvilke Højstolens fornemme Theorier gjælde mere end den erfarnes Mands praktiske Blik. Vi skulle her minde om en Uttring, der er fremkommet fra en Sagkyndig i „Fædrelandet“, at om man vilde spørge, hvem der i Tilfælde af en Krig burde anføre Hæren, maatte Svaret blive: General Thestrup. „Dagbladet“ har vistnok Ret i, at man ikke vil kunne vente, at hs. Exc. i Løbet af nogle Maaneder skal kunne afhjælpe de Fejl, som hans Forgængere gennem en Række af Aar have begaaet; men hvis der gives ham den Tid, der er fornøden til Fuldførelsen af et saa omfattende Arbejde, vil sikkert hans varme Interesse for Armeens Lard og hans skarpe Blik for dens Mangler være os en Borgen for, at Armeen under ham engang vil kunne fyldestgjøre de Fordringer, vi ere berettigede til at stille til den. Det skal navnlig fremføres som et særligt Fortrin ved hs. Exc., at han, sjøndt allerede en gam-

mel Soldat, dog ingenlunde er nogen Beundrer af det Støvelvæsen, der blomstrede frodigt i hans Ungdom, og hvis Traditioner endnu yttre deres Indflydelse paa Armeen, saa at vi for Fremtiden kunne vente, at vore Soldater ville blive uddannede med udelukkende praktiske Hensyn for Dje, uden at Tiden spildes med Paradevæsenets Narrestreger.

Om Etatsraad Westenholz behøve vi ikke at anføre Andet, end at det paa Grund af hans Indsigt og hæderlige Charakter har „smerttet“ „Dagbladet“ at finde hans Navn paa Ministerlisten. Det er os bekendt, at Hr. Kammerherre Jes- sen ansees for en dygtig Embedsmand; for Resten vide vi ikke Noget om ham, men vi maa ganske underskrive „Dagbladets“ Mening, at man „uden Tort“ kan see ham blandt Ministrene. At han er en *homo novus*, som det ærede Blad skylder sig at tilføje, stal da ikke kunne fælde ham. Baron Vlixen-Fincke er derimod bleven modtaget med stor Mistillid baade af „Fædrelandet“ og „Dagbladet“. Naar det førstnævnte Organ oplyser, at Hr. Baronen „nu har givet Svar paa det indiskrete Spørgsmaal, som det for et Aars Tid siden rettede til ham, hvad han egentlig vilde“ og dernæst angiver som Hr. Baronens Billie „at være Minister, ligemeget med hvem, ligemeget paa hvilke Vilkaar“, er det kun Skade, at „Dagbladet“ har glemt at tilføje Beviset for denne Besskyldning. Naar det ærede Blad fremdeles debiterer, at hs. Exc.'s politiske Ansuelser „spille i den Grad i alle Regnbuens Farver, at intet Menneſte er istand til at afgjøre, om han er Grundejer eller Bondeven, Ejerdanskt eller Heelstatsmand, Slesvigholstener (!) eller Skandinavn“, saa turde det her være Stedet at minde om, at Hr. Baronen i sin sidste Valgtale erklærede at ville arbejde for Skandinavismen, saafremt der var nogen Mulighed for at faa denne Idee realiseret. Hvorvidt hs. Exc. principielt er Heelstatsmand eller Ejerdanskt, forekommer os givet

ved denne Udtalelse. Det er ganske vist, at h^s. Exc. ikke altid har indtaget det samme politiske Standpunkt, men at dette ligger i den menneskelige Natur, at Tiden og Begivenhederne udøve deres Indflydelse paa de politiske Charakterer, derfor levere de allerfleste af vore fremragende Mænd og deriblandt de, som „Dagbladet“ ivrigt beundrer, i rigelig Grad Beviset. Der er kun den Forskiel paa hine og Blixen-Finecke, at medens de Fleste af vore mere betydende Politikere under Tidernes Tryk have tabt Kraften og Modet, have tvivlet, hvor det forneimelig gjaaldt at tro, og under alt dette mistet „det positive Indhold“, der skulde udfylde „de glimrende Former“, besidder h^s. Exc. Udenrigsministeren „en høj Grad af Perfektibilitet“, er han modnet ved Tidens Paavirkning, voxet til et ædlere Frihedssind og til en grundigere Indsigt. At „Dagbladet“ ikke tror paa, at en Mand kan gaa fremad i samme Grad, som det selv og dets Benner gaa tilbage, er naturligt, men ved sin Tro skal da „Dagbladet“ heller ikke blive saligt.

Den Mand, hvis Indtrædelse i Kabinetet har vakt de vildeste Udbrud af Forbittrelse hos Oppositionen, er dog nok h^s. Exc. Cultusministeren. Han er tillige den Eneste, hvem Pressen har viist den Opmærksomhed at anføre Facta som Beviser for Studsmaalets Rigtighed. Det er atter „Dagbladet“, der har Vren for at have fremsført disse Beviser, der ere ikke mindre end tre i Tallet. For det Første, siger „Dagbladet“, „har Borgen under sin hele Rigsdagstid været en taus Bisidder af Menigmandspartiet“. Man seer, at det smagfulde Blad forstaaer at vælge sine Udtryk; „taus Bisidder“, „Menigmandsparti“ — særdeles passende til at gaa fra Mund til Mund som Feltraab, saasom de klinge saa raft og ere saa lette at huske. Vi have ovenfor antydet, at bedaarende Tale-gaver, et fint dialektisk Talent ingenlunde ere **conditiones sine qua non** for den politiske Capacitet; vi ville tilføje, at

det betegner os som en mere æsthetisk end politisk udviklet Nation, at vi foretrække Formen for Væsenet, Talen for Handlingen. De Danske kunne just ikke siges at slægte deres Landsmand Hamlet paa, der, skøndt han var gal, dog havde Fornuft nok til at svare Polonius paa Spørgsmaalet om, hvad han læste: Ord! Ord! Ord! Storthingsalen i Norge, der dog huser en Forsamling, hvis politiske Dygtighed er større end Rigsraadets og Rigsdagens tilsammen, og som Folket seer op til, man kunde sige med Andagt — Storthingsalen har sjældent gjenlydt af hine klassiske Foredrag, som vi herneude fordre af vore Statsmænd. . . . Hvad nu „Menigmandspartiet“ angaaer, da skulle vi villig oplyse, at vi ingenlunde sympathisere i Alt med „Bondevennerne“, men vi ere rigtignok endnu mindre blandt dem, der ansee det for en Stam at tilhøre dette Parti, der betragte det som Antipoden af Videnstabelighed og Kunst, fort af alt aandigt Liv, og i dets Bestaaen see en Fare for Fædrelandet. Vi tro, at „Bondevennerne“, siden Folket nu engang har maattet sondre sig i Partier, ere en gavnlig Factor i Statslivet, en nødvendig Modvægt mod det ikke mindre eensidige bureaukratiske Hoovmod, der truer med at beherske Staten. En Mand kan selvfølgelig gjerne have sluttet sig til „Bondevennerne“ uden derfor at være Plebejer, idet han i dette Partis Bestaaen seer en Sikkerhed for, at vi ikke trænges for langt bort fra det ægte Demokrati, der er vor Nations Styrke, og af hvis Princip Danmarks Riges Grundlov er udgaaet.

Nr. 2 blandt Argumenterne mod Borgen var, at han „som privat Skolebestyrer grundigt havde prostitueret sig“. Med dette Postulat var „Dagbladet“ imidlertid imod Sædvane uheldigt. Hr. Professor H. G. Bohr, der i Borgens Tid var Lærer ved og nu er Bestyrer af den paagjældende Skole, som bekjendt den mest blomstrende i Danmark, lod nemlig i „Berl. Tid.“ indrykke en Protest, hvori han udtalte sin

„Agtelse for Mandens Kundskab og Dygtighed, Beundring for hans klare Blik for Underviisningens Midler og Formaal og en Følelse af, at hans hele hæderlige Færd var gennemtrængt af ægte Humanitet.“ „Dagbladets“ Svar var saa betegnende for dets sædelige Standpunkt, at vi uden nogen Bemærkning skulle lade det tale for sig selv. Efterat det meget hæderlige Blad uden i mindste Maade at genere sig har tilstaaet, at det ikke kjender Noget til den Ting, det har talt om, kræver det „andre Vidnesbyrd“ end den med Navns Underskrift forsynede Erklæring fra en hæderlig, anerkjendt dygtig Mand af Faget, og udtaler som en nærliggende Formodning, at Hr. Bohrs Dom er stærkt paavirket ved Følelsen af, at han stylder Borgen personlig Erkjendtlighed; „thi hvis denne havde kunnet magte sin Skoles Bestyrelse, vilde der næppe være blevet Lejlighed for Hr. Bohr til at vise sin Indsigt og Dygtighed som Skolemand“. Ja, ikke sandt? Det er den almindelige Forestilling om Borgens Uduelighed, som Bohr stylder sine Laurbær, og nu viser Bohr sin Latnemmelighed ved at ville udslette denne Forestilling, der udgjør Betingelsen for, at han kan høste Laurbærrene! Hvorvidt det kan gaa med „Dagbladet“, naar dets Sind er i Oprør, sees ikke mindre klart af den lille Anmærkning, der er søjet til det Stykke, hvori sidstnævnte Slutning gjøres. Det oplyses her, hvorledes Borgen, der nu „har slaaet sig paa det Radikale“, først „lod sig fremdrage af Absolutismen“, hvilket bestod i, at han under Christian VIII søgte og fik et Embede. Ved da „Dagbladet“ ikke, at Hundreder af dets egne politiske Venner, der jo ogsaa kalde sig liberale, have modtaget Embeder af Absolutismen? Jo ganske vist; ved i selvsamme Artikel at nævne Monrad, dets egen feirede „Hædersmand“, som den, der søgte det omtalte Embede sammen med Borgen, er det kommet for Skade

at pege paa Genselvnerne; men det holder som Nelson Rikferten for det blinde Øje — det vil ikke see dem.

„Dagbladets“ tredie Beviis for Borgens Ubrugbarhed som Cultusminister er, at han som Direktør for det kjøbenhavnske Skolevæsen skulde have lagt Mangel paa Dygtighed for Dagen. Saasom en Skoledirektørs og en Cultusministers Virksomhed ingenlunde ere de samme, negte vi ikke, at dette Argument ikke mindre end det sidstnævnte minder om det „Dreftast“, som mindre logiske Naturer gjerne have paa rede Haand ved Spørgsmaal, der volde nogen Bønseligbed. Men siden denne Sag nu engang er bragt paa Bane, og det med en saadan Styrke, at man kunde tro, „Dagbladet“ forstod sig paa den eller ialtsald havde tænkt noget ved den, turde det maastee ikke findes overflødig, at vi offre den nogle Ord. Borgerrepræsentationens Anke i 1854 gik ingenlunde ud paa, at Professor Borgen overhovedet var uskikket til de ham underlagte Forretninger, men drejede sig alene om en enkelt Side af hans Virksomhed, om hans personlige Skolebesøg. Det er nu ret karakteristisk, at Borgerrepræsentationen, der i hiin Tid af „Dagbladet“ ansaaes for og i Virkeligheden ogsaa var en Forsamling af middelmaadig Dygtighed, nu, da det gjælder om at komme en *persona ingrata* tillivs, holdes frem som en inappellabel Domstol. Hvad nu Anken selv angaaer, da turde den vidne om en vis Ukyndighed hos den ærede Borgerrepræsentation om, hvad en Skoledirektør er for et Væsen, og hvori hans Virksomhed fornemmelig bør bestaa. Skulde nemlig Skoledirektøren aflægge blot eet Besøg aarligt i hver af Stadens mangfoldige Skolers mange Klasser, saa vilde han bogstavelig ikke kunne bestille Andet fra Morgen til Aften Aaret rundt end at gaa paa Besøg. Enhver praktisk Skolemand vil nu vistnok give os Ret i, at for at opnaa en blot nogenlunde klar Forestilling om Betydningen og Omfanget af en

Lærers Virksomhed udfordres der et saa grundigt Bekjendtskab med de Betingelser, hvorunder han arbejder, at det umuligt kan erhverves ved et enkelt aarligt Besøg. Ved en sliq Løben omkring fra Skole til Skole vil altsaa i Virkeligheden slet Intet udrettes. Vi negte nu ingenlunde, at en saadan Detaillundskab hos Direktøren var ønskelig — den vilde endogsaa efter vor Formening kunne udøve en betydningsfuld Indflydelse paa Udviklingen af vore Skoleforhold —, men for at den kunde opnaaes, maatte Embedet deles i flere, og det er hverken fornuftigt eller sømmeligt af den ærede Borgerrepræsentation at laste Skylden for Mangler, der ere fremkomne ved dets egen Uhyndighed eller Sniberi, over paa en Anden, af hvem der jo dog ikke kan forlanges mere, end hvad et Menneske kan overkomme. Betragte vi nu specielt Almuestolevæsenet, paa hvilket Direktøren fornemmelig kan indvirke, og hvis Forsatning derfor afgiver den sikreste Maalestof for hans Capacitet, da skulde det interessere os at see „Dagbladet“ bevise, at det i det Hele ikke befinder sig i en monsterværdig Tilstand. Sandheden er, at det i den Række af Aar, hvori Prof. Borgen har staaet i Spidsen for det, bestandig har udviklet sig til en større Grad af Fuldkommenhed, saa at det nu intet Bæsentligt lader tilbage at ønske. Vor ærede Modstander vil naturligviis indvende, at denne Fremgang ikke skyldes Direktøren, men de enkelte Inspektører og Lærere. Men hvoraf kommer det da, at der i samtlige Skolers Arbejde mærkes en saa sjelden Eenhed, en saa hensigtsmæssig Samvirken, hvis dette ikke er at tilskrive een Indflydelse, een vaagende og regulerende Tanke? Og hvad Lærerne angaaer, da beroer deres Ansættelse idetmindste ved nogle af Skolerne fornemmelig paa Direktøren. Hvis de altsaa ere saa dygtige, vil man ikke ret vel kunne negte, at Professor Borgen har robet en vis Sands for at bedømme Ansøgnernes Egenstaber. Det turde endelig

her være Stedet at gjøre opmærksom paa, at de eneste for Borgerstolerne brugbare Lærebøger i Modersmaalet skyldes den August Wilhelm Borgen, som „Dagbladet“ saa gjerne vil have reduceret til et pædagogisk Nul.

Uf en saadan Bestaffenhed ere „Dagbladets“ Beviser for Prof. Borgens Udygtighed til at forestaa Cultusministeriet. Er nogen Eneeste herefter sigte, at det er Sagen, „Dagbladet“ har havt for Dje, ikke Personen? Hvis man alligevel skulde være i Tvivl om, af hvilke Motiver Bladets Forbittrelse mod denne Mand er udsprungen, da lægge man Mærke til den Sammenligning, det drager mellem ham og hans Forgængere samt nogle andre Embedsmænd under Cultusministeriet. Martensen, hvis Udnævnelse til Biskop blev hilset med Indignation af den liberale Presse, er nu bleven en pletfri Repræsentant for den danske Folkekirke; Madvig, der har forfuset og tildeels fortydset vore lærde Skoler, Madvig, „den meest upraktiske af alle Statsmænd“, siges nu at have været en herlig Cultusminister, — og Orsted, Absolutisten Orsted, over hvis Hoved „Dagbladet“ i sin Tid nedbad Himlens retfærdige Straf, holdes nu frem af dette konsekvente og constitutionelle Organ som en lysende Modsatning til Demofraten Borgen. Have vi flere Vidnesbyrd behov?

IV.

Vi have ved foranstaende Udvikling stræbt at gjøre den Anstuelse gjældende, at en Opposition mod Ministeriet ikke med Rette kan bygges paa en letsindig Kritik over dets enkelte Medlemmer eller paa en apriorisk Paastand om dets Mangel paa Holdning og Charakter som Heelhed. Der staaer endnu tilbage at paapege det Løse og Urimelige i den Bestyrling, at Ministeriet skulde være blevet til ad en Vej, som det under alle Omstændigheder er usømmeligt at benytte, men som navnlig i en constitutionel Stat bør holdes omhyggeligt lukket. Disse Dages Digtekunst har, som tidligere bemærket, med en vis *licentia poetica* fremstillet denne Vej som en „Bagtrappe“ og ladet den føre op til en Magt, der burde søge sin blide Opgave i en stille Birken ved den huuslige Arne, men som her er traadt ud paa et Gebeet, hvor den mindst har Ret til at færdes, paa det politiske. At overtønde dem, der velvilligt have laant Dre til ovennævnte Rygte, om, at der ikke er et Ord sandt i hele denne Historie, er os naturligtvis umuligt, fordi Hoflivet's *privatissima* ligge udenfor den offentlige Kontrol; men det er heldigtvis heller ikke fornødent. Det paa-ligger nemlig ikke os at modbevise blotte Postulater, der stilles op for at undergrave Tilliden til Ministeriet, hvorimod det er deres Pligt, der bringe frankende Rygter i Omløb, at godtgjøre disses Sandhed. Naar der ikke leveres Beviis for en fornærmelig Paastand om Mand, der hidtil have nydt

almindelig Agtelse, skylder man sin Ære at ansee Bestyrelsen for løs Tale, navnlig naar, som her, adskillige Indiciere vidne imod den. Om en af Ministrene er det jo officielt bekendt, at han kun har været at bevæge til at overtage sin Portefeuille ad interim: overfor ham idetmindste maa altsaa „Dagbladets“ Insinuation om at „krumme Ryggen for Yndlinge og gjøre sig til Redskab for deres Hensigter“ falde til Jorden. Det ligger nu vistnok nær at antage, at en lignende Følelse af Situationens Vanstuelighed har været levende hos flere af Ministeriets øvrige Medlemmer; det er sandsynligt, at de i Forventningen om de hensynsløse Angreb, hvorfor de udsatte sig ved at træde ind i Cabinettet, have været dette, snarere drevne dertil ved Forholdenes Magt, end fordi de derved fulgte deres Lyst; at de altsaa mindre kunne siges at have tiltigget sig deres Portefeuiller end ved at modtage dem at have bragt et personligt Offer for en Sag, paa hvis Sandhed de troede, og hvis Realisation det efter deres Overbeviisning vilde være forgjæves at overlade til Andre. For Conseilspræsidentens Bedkommende er dette ikke blot sandsynligt, men fuldkommen vist. Det er nemlig en Kjendsgjerning, at Rottwitt i Begyndelsen uudslog sig for at modtage Kongens Tilbud om at danne et Cabinet. S. Exc. Conseilspræsidenten lededes hertil af den meget rigtige Tanke, at Monrad, der ved sit Notabelprojekt havde troet at finde Bejen, ad hvilken den constitutionelle Heelstat kunde føres tilbage, maatte være den Nærmeste til at danne Cabinettet. Først da denne Statsmand havde viist sig uvillig til at stille sig i Spidsen for et nyt Ministerium, troede Rottwitt ikke længer at turde afflaa h. M.s Dufte. Hvad Blixen-Finecke angaaer, nære vi ligeledes en stærk Tvivl om, at han absolut har villet være Minister, men selv om saa var, forstaa vi ikke ganske den Indignation, hvormed „Dagbladet“ betoner Berbet. Det er

jo nemlig aabenbart, at det ærede Blad selv vil, hvad det be-
 tragter som det Rette, nemlig støde det nuværende Ministerium
 fra Tronen og kalde det gamle til Roret igjen; men hvorfor
 skal det da være en Synd, om Blixen=Fincke har villet det,
 som efter hans Anskuelse er værd at eftertragte?

Er det altsaa til Dato ubediist, at Ministeriet har ladet
 sin Ære ligge „hos Lakejen“, er det dermed godtgjort, at
 „det ærede Publikum“ har efterladt denne Gjenstand i Casino.
 Fra samme Publikum maa imidlertid „Dagbladet“ undtages;
 dets Redaktør er ikke Jurist for Intet, han veed nok, hvor
 meget man tør sige uden at drages til Ansvar for Moralens
 Domstol. Hr. Bille nævner ikke ligefrem „Bagtrappen“;
 han er forsigtig nok til at anvende det mere almindelige Ud-
 tryk, at Ministeriet er blevet bragt istand paa „en absolutistisk
 Basis“. Det er betegnende, at denne Anskuelse, der, hvis der
 var nogen Sandhed i den, maatte have frembudt sig selv strax
 ved Ministeriets Fødsel og overslødiggjort alle de Specialiteter,
 som det ærede Blad har yndet at lade sin Ærme gaa ud
 over, først er gaaet op for det den 27de December, altsaa om-
 trent en Maaned efter Ministeriets Dannelse; men „Dag-
 bladet“ mener naturligtviis, at den Profit, som kom seent, er
 bedre end slet ingen, og vi skulle ikke strides med vor Mod-
 stander herom. Vi kunde nu indstrænke os til en Henviis-
 ning til „Fædrelandet“, der paa det Klarest har godtgjort, at
 et absolutistisk Motiv har været ledende ved de fleste af Mi-
 nisterstifterne siden 1848, og at der altsaa ikke er nogen sær-
 lig Grund til paa Basis heraf at reise en Opposition netop
 mod dette Ministerium. Men vi ville gaa et Stridt videre
 og benegte, at nogen absolutistisk Tendens har gjort sig gjæl-
 dende ved, hvad der steete den 2den December. En saadan
 Bestyrdning kan ikke rejses paa det abstrakte Raisonnement,
 at Ministerstiftet er steet som en Følge af en Conflikt med

Høfforhold, uden Repræsentationens Control. Der maa nemlig indenfor denne vide Grændse skjæles mellem to Tilfælde. Er det h. M.s vilkaarlige Løne eller hans Omgivelsers Intriger, der bevæger ham til at sjerne et Ministerium, som støttes af Opinionen, maa Ministerstiftet unegtelig siges at hvile paa en absolutistisk Basis, og det i sine constitutionelle Rettigheder frænkede Folk har da fuld Føje til ved alle lovlige Midler at bestræbe sig for at gjøre det nye Ministerium umuligt og bringe det gamle til Roret igjen. Hvis det derimod er Ministeriet, der fornærmer Kongens Person ved at indblande sig i hans privateste Forhold, foreskrive ham, hvilke Benner han maa see hos sig, og hvilke ikke, v. s. v., da har Kongen Ret — vi ville ikke sige til udenvidere at afstedige Ministeriet, thi selv denne Fremgangsmaade vilde smage noget af Absolutisme, men til at vise denne Indtrængning paa et ikke politisk Gebeet tilbage, og indgive Ministeriet som en Følge heraf sin Dimission, kan Kongen ikke siges at handle uconstitutionelt ved at modtage den, om end Ministeriet nyder Nationens Tillid; thi ere Folkets Rettigheder ukrænkelige, saa ere Kongens det ikke mindre. Hvilket af disse Tilfælde er det nu, der har fremkaldt det sidste Ministerstifte? For at løse enhver Tvivl herom var det egentligt talt nødvendigt at strive en paa verificerede Aktstykker grundet Hofhistorie, og dertil ere vi naturligviis ikke bemyndigede; men vi skulle dog ikke undlade at bemærke til Publikum's Oplysning, at det Intrigestykke, der nylig er spillet ved vort Hof, og som en æret Samtidig fra det svenste „Aftonblad“ træffende har kaldet „det Berling-Scribest“, bærer den første Deel af dette Navn netop med samme Ret, som en betjendt Tragedie af Shakspeare, hvori Cæsars Person kun indføres et enkelt Sted og uden at gribe selvstændig ind i Handlingen, kaldes Julius Cæsar, fordi denne Mand er det Centrum, hvorom det Hele drejer sig, det

passive Maal for Heltenes Anstrengelser. For det store Publitums Skyld, der fremfor Alt fordrer Tydelighed, burde maa-
 stee hiin Tragedie heller have været opkaldt efter Brutus, saa-
 som han er den, der leder den dramatiske Bevægelse, og af
 samme Grund kunde vi have vundet Navnet paa ovennævnte
 Intrigestykke ombyttet med „det Hæsisst-Hall-Scribeste“, hvis
 ikke denne Benævnelser havde virket altfor ubehageligt paa Fo-
 llesen ved en Tydssthed i Sammensætningen. Det afgiver
 tilvisse en betegnende Maalestof for det afgaaede Ministeriums
 politiske Synskreds og for den Tro, det har næret til sin Vir-
 ken for Fædrelandets Sag, at det har sat sin Bestaaen paa
 Spil for at blande sig i Noget, der ikke vedkom det, for at
 naa et Maal af ikke politisk Natur. Har ikke Ministeriet Hall
 ved en saadan Udfærd næsten opfordret til den Antagelse, at
 det med den berlingste Raabe har villet dække det Pjaltede ved
 sin politiske Habit? Har det ikke derved lagt sine Modstandere
 den Tanke i Sindet, at det, mistvivlende om at kunne rede
 os ud af det Virvar, hvori vi ved dets ukloge Færd ere
 bleve indviklede, har manglet Mod til at tilstaa dette og der-
 for med Begjærlighed grebet Lejligheden til at vælte Ansvar
 for sin Fratræden over paa en Anden; at det, fordi det nø-
 dig vilde beforders ud af den diplomatisk Stueplads paa sin
 forsejlede Politiks Bindevogn, med Taknemlighed har modtaget
 Tilbudet om at afbenytte hiin Moralens værdige Quadriga,
 hvorpaa det triumferende er draget bort? Det vil i ethvert
 Tilfælde indrømmes, at saafremt der er faldet et Stjær af
 Absolutisme over Begivenheden den 2den December, er det
 ikke det nuværende Ministerium, men det afgaaede, der bærer
 Skylden. Men vi tro, som sagt, at Bestyrelsen mod
 Kongen for ved denne Lejlighed at have yttret absolutistisk
 Tendenser er i høj Grad uoverlagt, og det saa meget mere,
 som h. M., efterat have modtaget Ministeriet Halls Dimis-

sion, for første Gang siden 1848 har overdraget Dannelsen af det nye Cabinet — ikke til den misgjendte, men altid redbonne Dyd fra Reactionens Lejr, heller ikke til Frihedens lunkne Tilhængere, men til en af de saakaldte „Radikale“, en af de folkeligste Mænd i den folkeligste af vore repræsentative Forsamlinger.

Efterat vi have nedstrevet ovenstaaende, er det blevet bragt til offentlig Kundskab, at Hr. Kammerherre Berling har faaet Afsted fra samtlige sine Hofembeder og er afrejst til Udlandet. H. M. Kongen har ved denne Handling fuldstændigt imødekømt Befolkningens Dnske og berøvet Klagerne enhver Skingrund. Hvad h. M. ikke, uden at træde sin Værdighed for nær, kunde tilstaa de astraadte Ministre, har han indrømmet sit Folk. Han har viist en Selvfornegtelse overfor Opinionen, hvortil det er vanskeligt blandt Europas Konger at finde Magen; han har bragt sine Undersaatter, der i denne Sag ikke kunde have nogen Billie, et personligt Offer, der vidner højt om, hvor fjern hans Tanke er fra Absolutisme, og hvor dyrebar den Kjærlighed er ham, hvori han søger sin Styrke. Man skulde nu have ventet, at Folket taknemligt vilde paastjønne en Handling, hvorved h. M. har gjort det saa stor en personlig Indrømmelse, som det var ham muligt. Men nej! Kjøbenhavnerne ere endnu ikke fornøjede, thi „Dagbladet“ er det ikke. Det ærede Blad ledsager sin Beretning om Hr. Berlings Fjernelse med det mystiske Tillæg, at „Personen“ vel er fjernet, men at „Principet“ er tilbage. Hvem anseer „Dagbladet“ som den nuværende Repræsentant for dette „Princip“? Er det Ministeriet, for hvis Tilbliven Hr. Kammerherren slet Intet har virket, og hvis første Dage ere blevene mærkelige ved hans Fjernelse, — eller sigter det ærede Blad maastee snarere til en anden Magt? Det vilde unegtelig være nok saa passende, om „Dagbladet“, hvis

det for Alvor fordrede nogen yderligere personlig Opoffrelse af hans Majestæt, viste det Mod at være sin egen Tankes Tolk, istedetfor at overlade Anvendelsen af de politiske Potter, det fabrikerer, til Bøvelen — for bagefter at desavouere dennes Udfærd.

Have vi været heldige i at vise, at det ingenlunde er godtgjort, at det nuværende Ministerium, navnlig naar Maa-lestoffen hentes fra det afgaaede, staaer saa lavt i politisk Dygtighed eller er saa karakterløst, som det har faaet Ord for; have vi formaact at bringe det til Bevidsthed, at det ethiste Grundlag, hvorpaa det staaer, ikke fornøstigtviis kan fordømmes; og endelig: er det lykkes os at paavise, at det nye Cabinet er blevet dannet paa en mere constitutionel Basis end de fleste af de Ministerier, Danmark siden 1848 har haft, — saa veed man nu, hvorledes der bør dømmes om de Agitatorer, der have søgt at vildlede Folket. Vi have kaldet disse Blade „Ministeriet og Kjøbenhavnernes“; vi kunde med samme Ret have benævnet dem „Ministeriet og Dagbladet“, thi dette Organ er en tro Afspjeling af den Mand, der for Tiden rører sig i Hovedstaden, for det blaserede Væsen, der coquetterer med sin Intelligens og sine Talenter, men er uden Alvor, uden sandt ideelt Indhold; der er let at opbidse, men vanskeligt at begejstre, tilbøjeligt til at tro paa Alt, hvad der kan afgive en piquant Bessjæftigelse for Tankerne, men for letfindigt til at give sig ind paa en grundig Undersøgelse, hurtigt til at lade sig hilde i en løs Forestilling, men for umandigt til at tilkæmpe sig en Overbeviisning. Men vi vide tillige, at Kjøbenhavnsheden ikke er identisk med den ægte Danskhed. Vi ere forviisede om, at det befindige danske Folk ikke vil lade sig smitte af den opstruede Lidenskab, der i Hovedstaden har betaget Gemytterne al Evne til at dømme sundt og selvstændigt. Vi tro, at

Ministeriet allerede nu ikke er uden Støtte i det danske Folks Bevidsthed, og at det, om det alvorligt helliger sig den folkelige Politik, som vi haabe og vente af det, mere og mere vil bæres fremad af Nationens Stemning, og da ville vel ogsaa de Skrig forstumme, der fra den kjøbenhavnske Befolkning nu løstes imod det. Det er ingenslunde vor Mening, at Folket ikke skulde have Anledning til at yttre en vis Uengsteligthed, til med spændt Opmærksomhed at følge Ministeriets Skridt, thi da et nyt og uforsøgt Ministerium, af hvilke Personer det end er sammensat, altid maa være til en vis Grad uberegneligt, sømmer det sig en politisk udviklet Nation, der med levende og virksom Interesse omfatter Statens Anliggender, at see sig nøje for, før den stænker det sin Tilid. Men ubetinget at bryde Staven over et Ministerium, før det har faaet Tid til at handle, før det har kunnet foretage et politisk Skridt, der fordommer det *), ja før det har kunnet udtale, hvad det agter at gjøre, det er for letsindigt og uforsvarligt, til at vi ville tiltro det danske Folk en saadan Stemning. En Correspondance fra Stokholm til „Berl. Tid.“ fortæller jo rigtignok, at Sligt skal være Mode i Sverig, men Kongen og Ministeriet bekymre sig nok ikke

*) Af saadanne har rigtignok „Dagbladet“ forsøgt at paavise et Par, men de Rødsbud, det i Anledning af de kgl. Reskripter til Krigsministeren affyrede for at redde Forsætningen, bleve selv i Kjøbenhavn i den Grad upaaagtede, at saavidt os bekendt ikke et eneste Blad ansaae det for Umagen værdt at gjøre Sagen til Gjenstand for Discussion. Og hvad det ærede Organs frie Fantasier over Thematet Prinds Christian angaaer, ere vistnok „Fædrelandets“ kritiske Anmeldelser af disse Værker saa udtømmende, at vi kunne indskrænke os til en simpel Henviisning til sidstnævnte Blad.

stort om de trigerste Raab, der opløstes ved hvert Minister-
skifte, og naar nogen Tid er gaaet, er der nok heller Ingen,
der rigtig veed, hvorfor der egentlig blev streget, og Folket
fortsætter i al Gemytlighed sin rolige Tilværelse. Vi antage,
at det vil gaa her ligesaa. Vi haabe, at den Blæst, der
gjøres paa et enkelt Sted mod Ministeriet, ikke vil bringe
dette til at vikle bort fra den Opgave, det har sat sig. Og
vi ere forvissede om, at Kongen, hvis Tilskyndelse det alene
skyldes, at de Mand, hvoraf Ministeriet bestaaer, ere traadte
ind i den Stilling, hvori de befindes sig, ikke vil indlade sig
paa at fjerne dem, kun faa Dage efterat de ere blevne beærede
med hans Tillid, og forinden det har kunnet vise sig, at
de ikke fortjene den. Det er ganske vist, at en Konge for-
negter det constitutionelle Princip ved at tillade sit Ministerium
at trodse Folkets almindelig udtalte og modent overvejede For-
dring, men det vilde være Brængbillebet af den frie Forfat-
nings Mand, om de, som staa i Spidsen for Fædrelandets
Sag, maatte gaa afvejen for en af hine vilkaarlige og betyd-
ningsløse Bevægelser, hvorpaa Tiden vil vedblive at være riig,
saa længe der gives Agitatorer, der spekulere i Begrebernes
Forvirring og beruses af de Bifaldsraab, hvormed Mængden
hilser deres Deklamationer.
